

Hållbarhetsrapport 2018

Insula Sverige

Vi tror på Sjömat!

Med insikt om att sjömat är ett överlägset animaliskt protein ur hälso- och miljöhänsyn, är vår mission att öka konsumtionen av fisk och skaldjur i Sverige och därigenom bidra till "En bättre värld genom kärlek till Sjömat", vilket är vår koncernvision.

Fiskbranschen har en stark men relativt osynlig position i livsmedelssverige idag. Fisk och skaldjur konsumeras i genomsnitt endast en gång i veckan och i minskande grad av unga. Nyrekryteringen av konsumenter är svag, vilket tyder på att branschen inte når fram med sina måltidslösningar till nya förbrukare. "Syns du inte, finns du inte" är ett passande ordspråk till problemställningen som fiskbranschen utmanas av. Det är här vår satsning på Fiskeriet som kategorivarumärke, jämte vårt breda kategoriarbete som helhetsleverantör till dagligvaruhandeln och restaurang och storhushållsmarknaden, kommer in. Det är här Insula Sverige har sin roll och sitt utrymme.

Under 2018 har vi arbetat intensivt med konsolidering av våra verksamheter samt byggt organisation och plattform som klarar uppdraget att driva konsumtionen av Sjömat i Sverige. Vi har påbörjat implementering av gemensamt affärssystem i våra verksamheter, som medför ökad kontroll och därigenom minskad resursförbrukning. Vi har ändrat på bolagsstrukturen för att effektivare angripa marknadens varierande behov och reviderat policy kring resor och transporter för att minska miljöbelastningen. Vi har utvecklat den dagliga styrningen i våra fabriker för högsta precision och säkerhet i allt vi gör med positiva effekter på arbetsmiljö och effektivitet.

Och, vi har förberett oss för den varumärkeslansering som vi riggat för under flera år och som sker under 2019! Fiskeriet skall öka allmänhetens medvetenhet om fiskens hälso- och miljöfördelar, kunskap att bereda den och nå fram till nya målgrupper av konsumenter som vi tror appelleras av god och nyttig mat från haven.

Vi är glada över den fortsatt positiva utvecklingen i vårt hälsoarbete, där skillnaden mellan "body age" och faktisk ålder för andra året i rad förbättrats. Genom vår nyrekryterade HR-stab ska vi fortsätta driva medvetenheten kring hälsa och beteende och betydelsen av kultur som långsiktig drivare av varaktig hållbarhet. Vi är i full gång med betydande förändringar och ser fram emot en spännande resa mot nya mål!

"Bli den förändring du vill se i världen" – Mahatma Gandhi

Vi är långt ifrån framme men en bra bit på vägen.

Benjamin Ajo

VD Insula Sverige

Innehåll

Vi tror på Sjömat!	1
Information om Insula och Insula Sverige	3
Affärsmodell	3
Hållbarhetsrapport för Insula Sverige	3
Verksamhet i Insula Sverige	4
Introduktion	5
Inköp, försäljning och produktutveckling	5
Socialt ansvar	5
Kvalitet och Livsmedelssäkerhet	6
Hållbara produkter	7
Transporter	8
Produktion	9
Miljöpåverkan	9
Insula som arbetsplats	13
Samarbeten mellan Insula Sverige och aktörer i samhället	16
Hantering hos kund och konsument	17
Val av protein påverkar klimatet	17
Konsumentavfall	18
Väsentlighetsanalys	19
Källor:	20

Information om Insula och Insula Sverige

Fångst och förädling av resurser från havet har genom generationer varit livsgrunden för kustens befolkning. Genom kärlek till havet, kunskap och traditioner, ser en innovativ sjömatnäring till att havets delikatesser når ut till en stadigt ökande marknad.

Insula AS etablerades 2015. Genom vår portfölj av starka och traditionsrika företag, samlar och bygger vi en stabil, tvärvetenskaplig kompetens om förädling och försäljning av sjömat. Vår strategi är att vara en komplett leverantör av sjömat till dagligvaruhandeln och storhushållsmarknaden, med Norden som vår hemmamarknad.

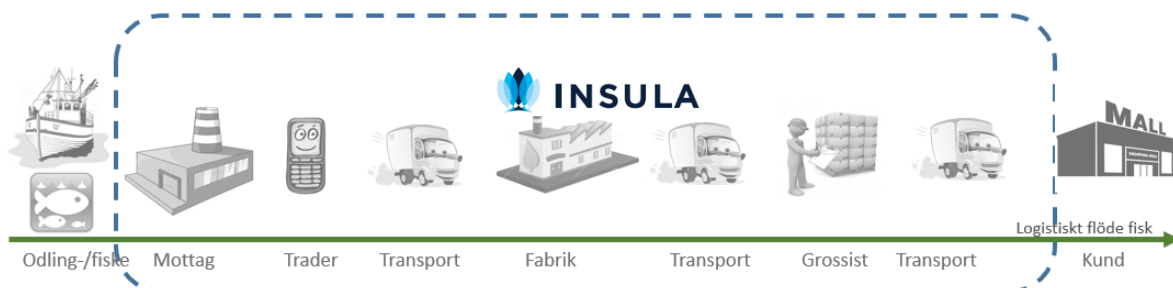
Sjömat är bra för kroppen och bra för miljön. Konsumenterna väljer sjömat när den smakar gott och är enkel att tillaga. Det ska vi jobba för och genom det göra vårt samhälle sundare och mer hållbart.

Det är därför vi säger: *En bättre värld genom kärlek till sjömat.*

Affärsmodell

Insula affärsmodell utgår ifrån vårt uppdrag att agera som komplett sjömatleverantör till dagligvaruhandeln och storhushållsmarknaden i Norden. Vårt system baseras på en vertikal integration, där vi genom rigid kontroll på varje steg kan säkerställa rätt kvalitet, full spårbarhet, optimal resursförbrukning och bästa ekonomi genom hela värdekedjan. Vi tillämpar en linjär affärsmodell där köpta råvaror bereds till färdigvaror, som säljs till professionella kunder inom dagligvaruhandeln och foodservice-sektorn, primärt i Norden. Bolaget har ett inslag av handelsvaror som köps in av såväl koncerninterna bolag som tredje parter och säljs i egen räkning jämte egentillverkade varor till bolagets ordinarie kunder.

Insulas bolag spelar olika roller i värdekedjan och samverkar för minimering av resurser och maximering av värde till ägare, kunder, anställda, samhällena vi verkar i och andra intressenter.

Hållbarhetsrapport för Insula Sverige

Denna hållbarhetsrapport gäller Insula Sverige och bolagen inom Insula Sverige. Dessa bolag är Marenor AB, organisationsnummer 556430-0985, Marenor Varberg AB, organisationsnummer 556213-8056, Lobster Seafood Sweden AB, organisationsnummer 556374-4233, Fiskeriet Sverige AB, organisationsnummer 556549-5727. Hållbarhetsrapporten är upprättad i enlighet med ÅRL 6 kap på uppdrag av styrelsen för Insula Sverige.

Verksamhet i Insula Sverige

Den svenska delen av Insula består av Marenor AB, Marenor Varberg AB, Fiskeriet Sverige AB, Lobster Seafood Sweden AB. Hållbarhetsrapporten omfattar samtliga svenska bolag inom Insula.

Marenor AB

Marenor AB består av tre produktionsanläggningar i Kungshamn och Lysekil där vi producerar i huvudsak sill, lutfisk, gratänger, panerad fisk, caviar samt pålägg så som kaviar och pastej. Största delen av produktsortimentet produceras i andras varumärken.

Marenor Varberg AB

Sortimentet från Marenor Varberg AB består i huvudsak av panerade produkter och filétering av färsk fisk. Anläggningen i Varberg är den största av Insula Sveriges anläggningar sett till produktionsvolym samt antal anställda.

Fiskeriet Sverige AB

Fiskeriet Sverige AB har tre anläggningar lokaliserade i Stockholm, Göteborg och Umeå. Fokus inom Fiskeriet ligger på att skapa kategoritillväxt genom innovation, varumärke och färsk fisk (deli).

Lobster Seafood Sweden AB

Lobster Seafood Sweden AB importerar marina produkter från många av världens hav och länder och sortimentet består i huvudsak av frysta produkter för restaurang, storkök och dagligvaruhandeln.

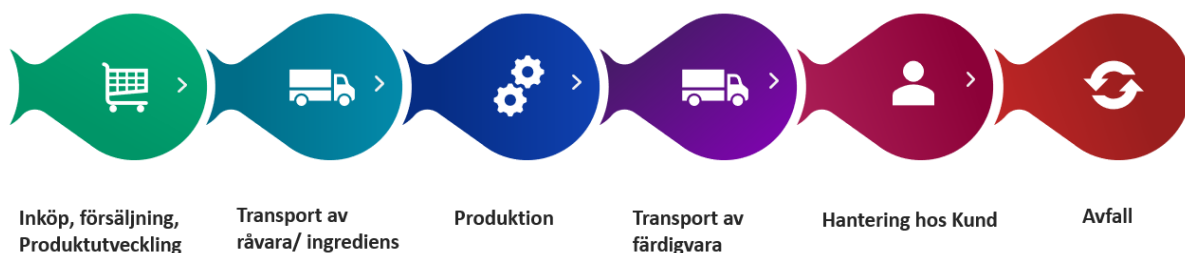

Bolag och lokalisering inom Insula AS.

Introduktion

Inom hela Insula arbetar vi för visionen *"En bättre värld genom kärlek till sjömat"* och det är i denna vision som grunden till vårt hållbarhetsarbete ligger. Vi vill sätta sjömat på kartan och bli en av de ledande aktörerna inom sjömatindustrin i Norden och vara ledande på kunskap, kvalitet och miljö. Att skapa en bättre värld genom kärlek till sjömat gör vi genom att erbjuda sjömat som alternativ till kött. Vi ser att sjömat i många fall är ett mer hållbart och hälsosamt alternativ¹.

Med utgångspunkt i vår vision har vi skapat en process som leder oss igenom hela resan från idé till färdiga produkter. Processen fångar allt från råvaru- och ingrediensval som görs, genom produktionsprocessen till hantering hos kunder och konsumenter. I hela kedjan tas hänsyn till den hållbarhetspåverkan som uppkommer och det är det fokus som kommer leda oss genom hållbarhetsrapporten för Insula Sverige 2018.

Produktionsprocess för Insula Sverige

Vår vision ligger även till grund för den gemensamma hållbarhetsstrategi som kommer att utformas för Insula som koncern under 2019. En gemensam strategi gör att alla bolag inom koncernen kommer arbeta mot samma mål, vilket kommer lyfta vårt hållbarhetsarbete ytterligare och ge oss möjligheten att sätta ribban ännu högre i framtiden.

Inköp, försäljning och produktutveckling

Socialt ansvar

Att arbeta med leverantörer som tar socialt och miljömässigt ansvar är inskrivet i vår miljö- och hållbarhetspolicy. Insula Sverige har en uppförandekod för leverantörer som alla leverantörer ska ta del av, signera och förväntas följa.

Uppförandekoden för leverantörer baseras på ILO (International Labour Organisation) och de tio principerna i FN:s Global Compact och beskriver förväntningar och specifika krav som samtliga leverantörer till Insula Sverige ska följa och också verka för att deras underleverantörer ska följa.

Insula Sverige har en löpande leverantörsbedömning med fokus på sociala förhållanden, mänskliga rättigheter, arbete mot mutor och korruption, miljö och livsmedelssäkerhet. Genom leverantörsbedömningen kan vi säkerställa att de leverantörer vi samarbetar med lever upp till de krav vi ställer på vår värdekedja.

Ett allt större fokus vid bedömning av leverantörers sociala hållbarhet är om produktionen sker i länder klassificerade som riskländer enligt BSCI² (The Business Social Compliance Initiative). För att leverantörer, med produktion i riskländer, ska godkännas krävs att de kan uppvisa ett socialt arbete i enlighet med någon av de sociala standarderna eller certifieringar.

Insula Sverige har drygt 400 leverantörer som levererar i huvudsak marin råvara, ingredienser och färdiga produkter. Till det tillkommer leverantörer av förpackningsmaterial, förbrukningsmaterial och tjänster. Beroende på produktsortiment varierar ursprunget på leverantörerna. Majoriteten av Marenors och Fiskeriets leverantörer finns på den nordiska och europeiska marknaden, medan Lobster har fler leverantörer på den globala marknaden. Att bedöma leverantörer är ett ständigt pågående arbete eftersom leverantörer tillkommer, ändrar sitt sortiment och samarbetsförhållanden och krav förändras.

Av de 400 leverantörer som Insula Sverige arbetar med är cirka hälften bedömda och godkända. Det är i huvudsak Marenors leverantörer som är bedömda men eftersom bolagen i Insula Sverige har ett antal gemensamma leverantörer, omfattas även vissa leverantörer för övriga bolag. I Marenor-bolagen har ett tiotal av leverantörerna produktion i riskländer enligt BSCI, där samtliga är godkända eller under slutlig utvärdering. Samarbetet har inte avslutats med någon leverantör p.g.a. att de inte uppfyller ställda krav, men kraven har i ett antal fall lett till att leverantören har fått tid till att se över och uppdaterat sina rutiner inom vissa områden. Från och med september 2019 träder en ny MSC- och ASC-standard i kraft som innebär att alla MSC-/ASC-certifierade bolag måste uppfylla ytterligare sociala krav, vilket ska garanteras genom en godkänd social tredjepartsrevision. I och med den nya MSC-standarderna kommer ett större fokus läggas på sociala krav både hos oss och våra leverantörer.

Kvalitet och Livsmedelssäkerhet

God kvalitet och livsmedelssäkerhet är en grundförutsättning för hållbara produkter och minskad miljöpåverkan. Marenor och Marenor Varberg är certifierade enligt FSSC 22000 och Fiskeriet samt Lobster är certifierade enligt IP Livsmedel för att säkerställa att våra produkter håller en hög matsäkerhet och hygienisk standard. Ett antal nyckeltal följs och

utvärderas månatligen inom kvalitet och livsmedelssäkerhet, bland annat antal allvarliga reklamationer samt antal externa revisioner. Samtliga reklamationer hanteras enligt ordinarie rutin och de fall där det anses nödvändigt görs även en grundorsaksanalys.

- Antal allvarliga* reklamationer: 14 stycken
- Antal externa revisioner avseende kvalitet och/eller livsmedelssäkerhet: 43 stycken

**allvarliga definierade som att behov av vård (tandvård, sjukvård) har eller hade kunnat uppstå.*

Hållbara produkter

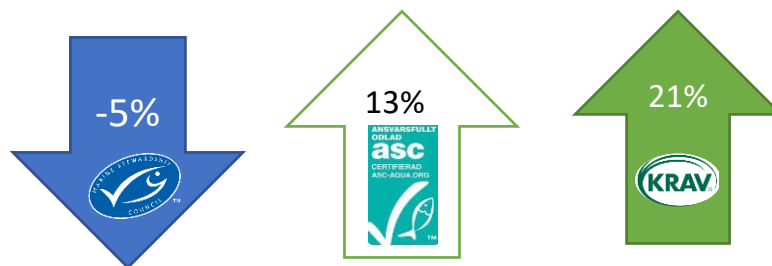
Att utveckla och kunna erbjuda våra kunder och konsumenter hållbara produkter är en viktig del av hållbarhetsarbete inom hela Insula. Sedan tidigare finns ett utvecklat arbete, pådrivet av bland annat kundkrav, med aktiva val av råvara och ingredienser som rör bland annat palmolja, soja och ägg från frigående höns som succesivt blir standard för samtliga bolag. Även val av förpackningsmaterial är ett aktivt arbete med syfte att öka återvinningsbarheten och minska miljöpåverkan.

Miljömärkning och certifiering

Vår miljöpolicy anger att vi ska arbeta enligt principerna för en hållbar utveckling och ständigt förbättra vår miljöstandard. En viktig del i detta är att välja fiskråvara som kommer från hållbara bestånd för att de fiskbestånd som finns inte ska överfiskas. På så sätt kan vi utnyttja den fisk som finns på ett långsiktigt hållbart sätt. Vår VD uttrycker det under ansatsen att förvaltningsarbetet av råvarubestånden är en väsentlig del i hållbarhetsarbetet och att allt som saluförs kommer från bestånd med tredjepartsgodkända förvaltningsplaner:

"- Utgångspunkten är att fisket begränsas till tillväxten, vilket innebär att vi endast tar ut "räntan" och låter "kapitalet" – beståndet – ligga kvar".

Benjamin Ajo, VD Insula Sverige

Förändringen av sålda volymer av våra miljömärkta produkter 2018 jämfört med 2017.

Ett sätt att säkerställa att den fisk som köps in kommer från hållbara bestånd är att använda fisk som är miljömärkt. Inom Insula Sverige är vi certifierade inom flera olika miljömärkningar där de största är KRAV, MSC och ASC. Vi ser det positivt att både försäljningen av ASC- och KRAV-märkta produkter har ökat. Nedgången av försäljningen av MSC-certifierade artiklar kommer att utredas. Marenor och Marenor Varberg är även ISO 14001- certifierade och arbetar med ständiga förbättringar.

Insula Sverige är, genom Marenor AB, en av 27 medlemmar i organisationen KRAV. KRAV-märket är Sveriges mest kända miljömärkning för mat, uppbyggd på ekologisk grund med särskilt höga krav på djuromsorg, hälsa, socialt ansvar och klimatpåverkan. www.krav.se. Genom vårt medlemskap har vi möjlighet att vara med och påverka KRAV:s arbete vilket vi är väldigt stolta över.

Förpackningar

Att ha en miljövänlig förpackning handlar dels om att ha en förpackning gjord av material som går att återvinna och som har en låg miljöpåverkan, men även att ha en förpackning som minskar mängden svinn hos konsument.

Under lång tid har plast varit föremål för diskussion i den allmänna debatten. Det tar det sig uttryck i att förpackningar av plast har hamnat allt mer i fokus både hos våra kunder och konsumenterna. Under 2018 har detta område fortsatt att växa, och vi har märkt av en allt större efterfrågan på information från våra kunder angående vilken typ av plast vi använder i våra förpackningar. Vi har under året sett ett behov av att kartlägga den plastanvändning vi har, dels för att kunna möta våra kunders efterfrågan, men även för att minska risken att vi har sämre plast (plast som inte är fullt återvinningsbar) än nödvändigt på grund av bristande kunskap. Därför har vi som mål att under 2019 kartlägga den plast vi har i våra förpackningar och även förbättra vår kunskap om vilken typ av plast som är den bästa i våra olika typer av förpackningar. Dessutom arbetar den koncerngemensamma inköpsorganisationen InShape med att undersöka hur och var vi bäst kan reducera vårt behov och användning av plast. Vår ambition är i ett första skede att minska plastmängden med drygt 10%.

Att välja förpackningsmaterial involverar flera olika parametrar för livsmedelsproducerande företag, vilket gör det komplext att välja material med full återvinningsbarhet eller som är producerade av material som redan är återvunnet. Den största parametern att ta hänsyn till är livsmedelssäkerhet, som alltid prioriteras, men också livsmedlets hållbarhetstid. En stor del av den produktion som görs inom Insula Sverige är i våra kunders egna varumärken, vilket gör att vi styrs och påverkas inte bara av våra egna värderingar och mål, utan även av våra kunders. Många av våra kunder är medvetna med ett eget aktivt hållbarhetsarbete och är stora aktörer inom bland annat dagligvaruhandeln som gör att vi tillsammans kan arbeta mot bättre förpackningslösningar och materialval med minskad miljöpåverkan.

Inom den finska delen av Insula har de frigolitlådor som används för paketering av färsk fisk bytts ut mot lådor av kartong med en laminering av plast på insidan. Detta ger en förbättring ur miljösynpunkt då plastanvändningen betydligt kan minskas. Lösningen har även testats i mindre skala inom Insula Sverige, och kommer vara en del i det fortsatta projektet med att byta frigolitlådor mot mer miljövänliga alternativ genom Inshape.

Transporter

Vår produktion kräver ett stort antal transporter av både råvaror, ingredienser, förpackningsmaterial och färdiga produkter. Transporterna med inkommande material kommer dels från Sverige eller våra grannländer, men vi har även en långväga transporter från den globala marknaden. För färdiga produkter sker transporterna i huvudsak inom Sverige och våra grannländer till externa lager och vidare till kund men färdigvaror för den europeiska marknaden och exportmarknaden krävs längre transporter, vilka i huvudsak sker med lastbil.

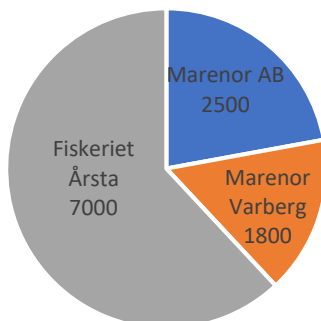
Den stora mängden transporter står för en betydande del av vår miljöpåverkan och ett område som vi ser kan utgöra en risk. Det är delvis beroende på att vi själva styr över en ganska liten del av transporterna eftersom många kunder och alla våra leverantörer själva styr över transporterna.

För transporter som vi själva styr över har en kartläggning påbörjats i Marenor där vi ser att de största transportörerna som anlitas har ett aktivt miljöarbete eller någon form av miljöcertifiering.

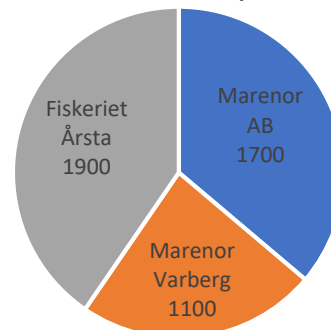

Under året har även en övergripande genomlysning av alla transporter påbörjats för Insula Sverige, vilket är ett arbete som kommer fortsätta under 2019. Vid en eventuell upphandling av transportörer kommer den miljöpåverkan som uppstår tas hänsyn till. Vi vill kunna effektivisera och minska antalet transporter och därigenom den miljöpåverkan som härrör från detta.

Antal uttransporter

Antal intransporter

Produktion

I produktionen av våra produkter ligger vår största möjlighet att påverka och förbättra vårt hållbarhetsarbete idag. Insula Sveriges miljö- och hållbarhetspolicy anger att vår verksamhet ska vara skonsam och hållbar för vår personal och miljön. Insula Sveriges sortiment inkluderar i princip samtliga kategorier av sjömat, vilket gör att anläggningarna har varierande grad av miljöpåverkan.

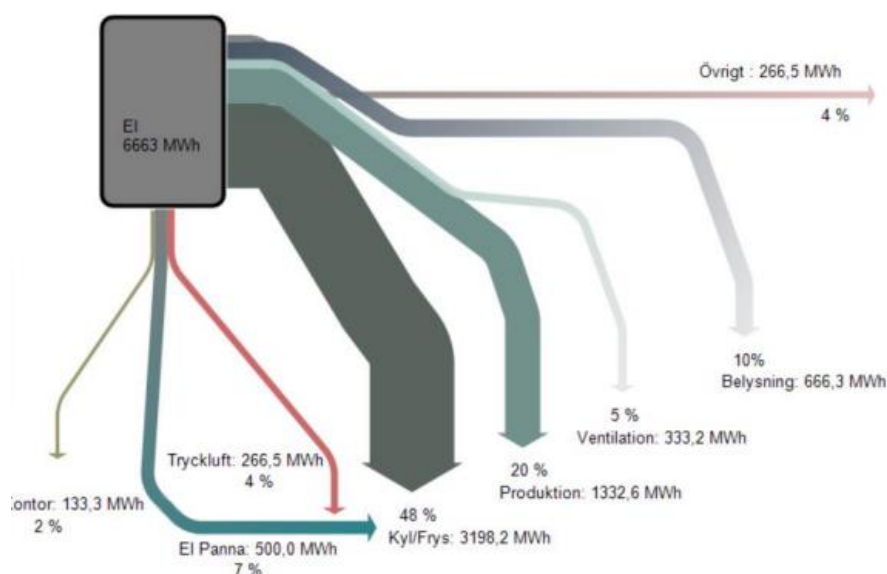
Marenor AB:s och Marenor Varberg AB:s anläggningar har en större miljöpåverkan än Lobster och Fiskeriet, vilket beror på att detta är producerade anläggningar som bland annat är mer vatten- och energiintensiva.

Miljöpåverkan

Energi- och vattenförbrukning

Något som är gemensamt för alla anläggningar är att vi har en stor energianvändning på grund av de stora kyl- och fryssystem som måste hållas igång dygnet runt. Även de maskiner som används i produktionen och uppvärmning av våra lokaler är energikrävande delar. Att använda stora mängder energi kan leda till stor klimatpåverkan beroende på typ av energi som används. För att minska den miljöpåverkan som kommer av den stora energiförbrukning vi har, använder alla våra enheter endast el från förnyelsebara källor.

Fördelning av energimängder på Marenor. Ur Marenors energikartläggning 2017-2018.

Enligt Statens energimyndighets föreskrifter om energikartläggning i stora företag, STEMFS 2014:2, genomfördes en energikartläggning i Marenor AB under 2017 som vi under 2018 har tagit del av. Genom kartläggningen har vi kunnat se var våra största energiströmmar finns, se bild ovan.

Även vattenförbrukning står för en stor del av vår miljöpåverkan under produktionsprocessen. Viss del av vattenanvändningen är nödvändig för rengöring av produktionslokaler och maskiner så att vi kan garantera säkra produkter. Men vi strävar efter att minska den del av vår vattenförbrukning som vi kan påverka, exempelvis genom diskussion med personalen om eventuellt slöseri med vatten samt förebyggande underhåll av kranar som står och droppar.

Under 2019 har Marenor och Marenor Varberg som miljömål att minska energi- och vattenförbrukning per producerad enhet.

Kungshamn	4 520 000 kWh
Varberg	6 240 000 kWh
Dalskogen	1 350 000 kWh
Grötö	770 000 kWh
Årsta	710 000 kWh
Göteborg	160 000 kWh
Umeå	200 000 kWh

Kungshamn	39 000 m ³
Varberg	53 000 m ³
Dalskogen	17 000 m ³
Grötö	8000 m ³

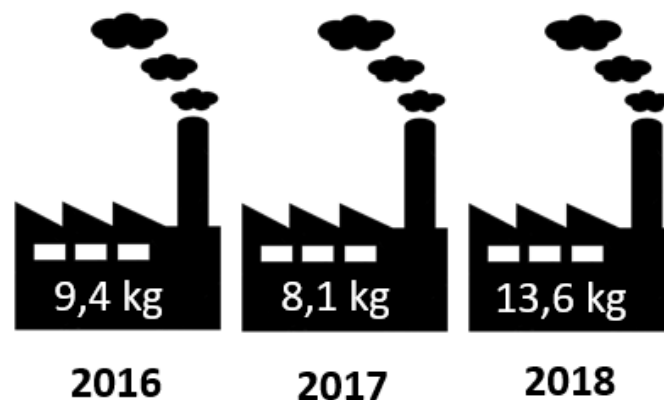
Tabell: Energi- och vattenförbrukning 2018

* Vattenförbrukning för Stockholm, Göteborg och Umeå finns ej att tillgå för 2018.

Klimatpåverkan

Klimatpåverkan från vår verksamhet kommer till stor del från vår energiförbrukning och uppvärmning av våra anläggningar samt våra tjänsteresor. För Marenor och Marenor Varberg har en enkel klimatberäkning, relaterad till fabrikenas direkta miljöpåverkan, gjorts över de tre senaste

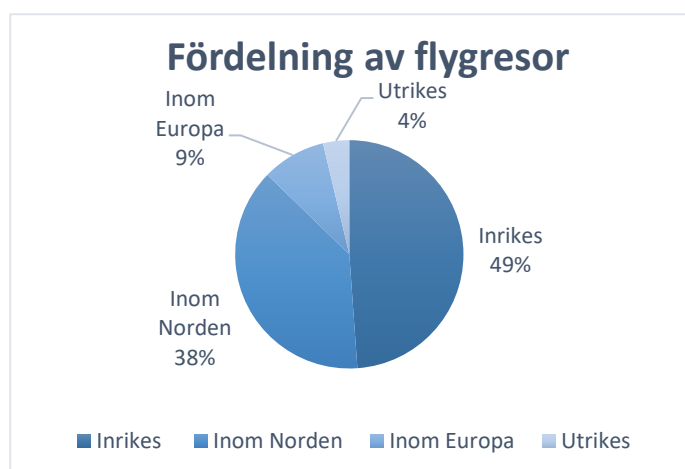
åren, vilken visas nedan. Uppvärmning är undantaget i beräkningarna här beroende på allt för osäkra data över den mängd gasol och naturgas som har använts. Klimatpåverkan från uppvärmning är dock betydande då den kommer från gasol och naturgas, vilket inte är förnyelsebara energikällor. Även den köldmedia som används kan ha stor klimatpåverkan vid läckage. I Varberg och på Grötö fylldes köldmedia bestående av fluorerande växthusgaser (f-gaser) på till en mängd motsvarande drygt 30 ton koldioxidekvivalenter under året, vilket ger en betydande klimatpåverkan och drar upp den totala klimatpåverkan under 2018. Att hantera köldmedia med hög så kallad Global Warming Potential (GWP) är en miljörisk vid läckage. Ett sätt att minska risken för utsläpp av stora mängder koldioxid från köldmedia är att byta f-gaser mot köldmedier med mindre klimatpåverkan, vilket sedan tidigare är gjort på anläggningarna Dalskogen och Kungshamn. Under 2019 och 2020 kommer köldmedieanläggningarna i Varberg och Grötö ses över i syfte att övergå till köldmedia med lägre potentiell klimatpåverkan. F-gasförordningen (EU) 517/2014 gör att påfyllnad av köldmedia med hög GWP inte längre är tillåten, vilket ytterligare är en anledning till utbyte mot annan köldmedia på våra anläggningar.

Antal kg CO_{2e} per producerat ton på Marenors anläggningar 2016-2018.

En betydande del av vår klimatpåverkan kommer från våra tjänsteresor. I klimatberäkningen syns endast den del som kommer från resor med tjänstebil eller privatbil som körts i tjänsten. Detta beror på att vi inte förrän under 2018 har haft uppgifter på mängden tjänsteresor gjorda med tåg, flyg eller buss och därmed går uppgiften inte att jämföra med föregående år.

Inom Insula Sverige kördes cirka 58 000 mil i tjänsten och vi hade drygt 650 flygresor under året. De resor som kan antas ha störst klimatpåverkan är inrikesresorna med flyg som till största del har gått mellan Stockholm och Göteborg. Orsaken till den stora mängden resor inrikes, med samtliga transportmedel, är i huvudsak uppbyggnad av koncern och affärssystembyte. Resor inom Europa och övriga världen är i huvudsak relaterade till kunder och leverantörsbesök.

För att minska den påverkan som våra bilresor innebär har en ny tjänstebilspolicy införts under 2018. Den anger att alla nya tjänstebilar måste vara antingen elbilar eller el-hybrider och vi har därför även

installerat fler laddplatser för elbilar vid flera anläggningar. Användningen av Skype-möten är ett annat sätt som används för att minska mängden resor.

I takt med att Insulas övergripande organisation och ledning stabiliseras kommer antalet resor relaterade till koncernuppbyggnad att kunna minska.

Utsläpp till vatten

Utsläpp till vatten från produktionsanläggningar kommer från vårt processavloppsvatten och består främst av organiska substanser, kväve och fosfor. Utsläppet kommer från hanteringen av fiskråvara eller bitar av andra råvaror som följer med vattnet till avloppet. Vi har kunnat se tydliga minskningar av utsläppen av organiska substanser över de senaste åren, vilket har åstadkommits genom noggrannare uppsamling av produktionsspill före rengöring av lokalerna. Under 2018 hade produktionsanläggningarna i Kungshamn, Lysekil och Varberg som mål att minska mängden utsläpp av organiska substanser per producerat ton. Målet nåddes i Lysekil, men inte i Kungshamn eller Varberg, vilket är anledningen till att målet kvarstår även under 2019.

Avfallshantering och svinn

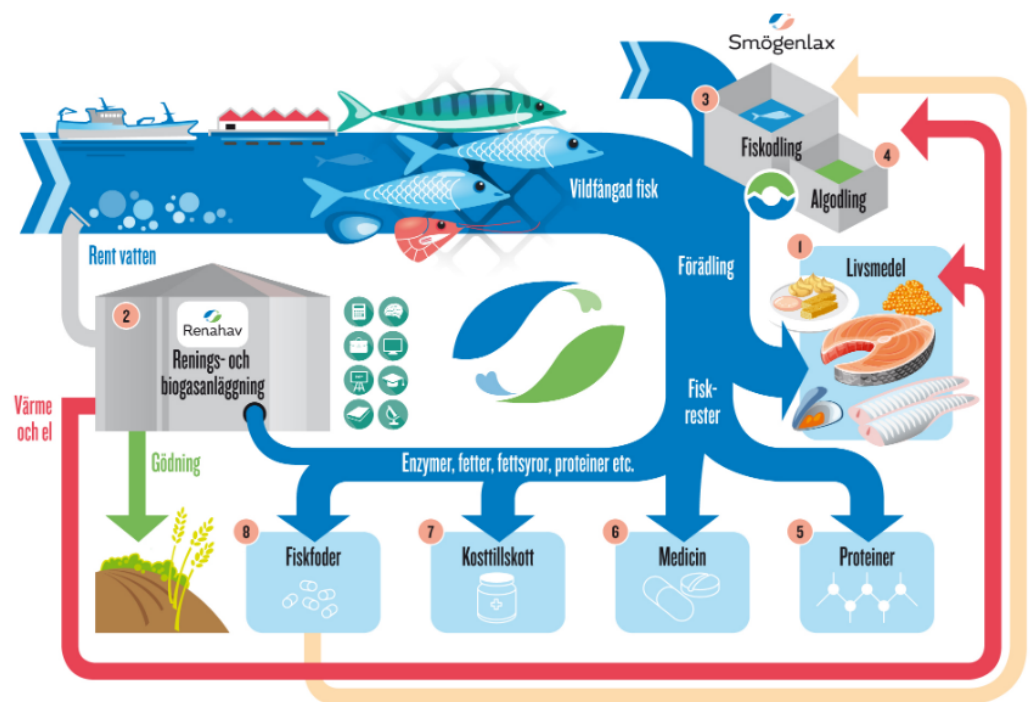
Att minska mängden avfall och att källsortera har varit viktigt för oss under många år och något vi fortfarande ser som ett område vi kan förbättra oss inom. Därför har vi som mål under 2019 att förbättra vår avfallshantering i Fiskeriet i Göteborg och minska mängden restavfall per producerat ton inom Marenor och Marenor Varberg.

Ungefär en tredjedel av all mat som produceras i världen slängs någonstans i kedjan från produktionen till hanteringen hos konsumenten³. Som livsmedelsproducenter uppstår en ganska stor mängd organiskt biavfall, varav en del av avfallet är produktionssvinn. Allt organiskt avfall som uppstår i vår produktion skickas för produktion av djurfoder eller produktion av biogas. Den del av det organiska avfallet som kommer av produktionssvinn är den del som vi främst kan påverka och minska. Svinn ger upphov till en stor och onödig miljöpåverkan och därför är ett av Marenors miljömål 2019 att kartlägga mängden svinn på de olika fabrikerna för att kunna sätta ett mål om minskning till 2020.

Rena Hav

Under 2019 kommer anläggningen Renahav⁴ i Kungshamn att startas. Renahav är en ny och viktig aktör för hållbarhetsarbetet hos fiskindustrierna i Kungshamn och på Smögen vars vision är *”En symbios där alla delar i produktionen tas tillvara i en cirkulär ekonomi från ax till limpa och där resterna från denna produktion liknas vid betydelsefulla byggstenar i fortsatt förädling och utveckling.”* Anläggningen Renahav består av en biogasanläggning som kommer ta emot processvatten och organiskt avfall från de stora fiskindustrierna i Kungshamn och Smögen, där även en av Marenors anläggningar finns. Målet är att framställa biogas och KRAV-gödsel, samt i förlängningen även fiskfoder för fiskodling. Detta innebär en stor förbättring av den miljöpåverkan som industrierna ger upphov till genom bland annat minskade utsläpp till vatten och till luft genom minskade transporter och bidrar även till ett mer cirkulärt användande av de resurser som finns i området.

För Marenors del innebär detta ungefär 100 mil i minskade transporter per vecka genom att det organiska avfall som uppstår kan skickas till Renahav istället för biogasframställning i Halland. Det innebär också minskade utsläpp till vatten då Renahavs anläggning har möjlighet att ta emot en större mängd processvatten än det befintliga reningsverk som kommunen har idag.

Insula som arbetsplats

Som arbetsgivare till ca 340 personer är en personalstyrka som är engagerade och trivs en förutsättning för att vi på Insula ska kunna driva vårt arbete framåt på ett framgångsrikt sätt.

Nya Etiska riktlinjer för Insula

Insula vill bedriva sin verksamhet i enlighet med principerna om ansvarsfulla, etiska och sunda affärsmetoder. Vid slutet av 2018 har Insula utarbetat nya etiska riktlinjer, vilka implementeras under 2019. De etiska riktlinjerna är gemensamma för hela Insula och gäller för alla delar av vår verksamhet. Riktlinjerna är viktiga för oss för säkerställande att vi inte utsätter våra medarbetare, kollegor, partners eller kunder för risker och att vi gör rätt för oss i alla led av värdekedjan. Med de gemensamma riktlinjerna kan vi hantera risken genom att säkerställa att alla delar av vår verksamhet har samma värderingar om vad som är korrekt och att vi jobbar enligt samma principer i hela koncernen.

De etiska riktlinjerna behandlar både interna och externa förhållanden baserade på Insulas värdegrunder med respekt för mänskliga rättigheter och etiska affärsprinciper. Insula definierar mänskliga rättigheter enligt FN:s förklaring om mänskliga rättigheter. Insula har nolltolerans mot korruption och mutor vilket också behandlas i riktlinjerna. Under 2019 är målet att lyfta dialogen om de etiska riktlinjerna så att alla anställda på Insula Sverige ska ha kännedom om vad riktlinjerna behandlar och hur de ska följas. Resultatet av implementeringen kommer att följas upp i nästa års hållbarhetsrapport.

Under 2019 behöver vi även fokusera på att identifiera de riskområden som finns i vårt arbete för att bestämma var och hur vi ska fokusera vårt framtida arbete med mänskliga rättigheter samt mot korruption och oetiska arbetsmetoder eftersom det i sig kan vara en stor risk att inte ha identifierat detta.

Ny personal

Under 2018 har vi haft personalomsättning inom Insula Sverige med 14% omsättning i produktion och 18% bland administrativ personal. Samtidigt som det kan vara en risk med hög personalomsättning har vi fått ett flertal nya

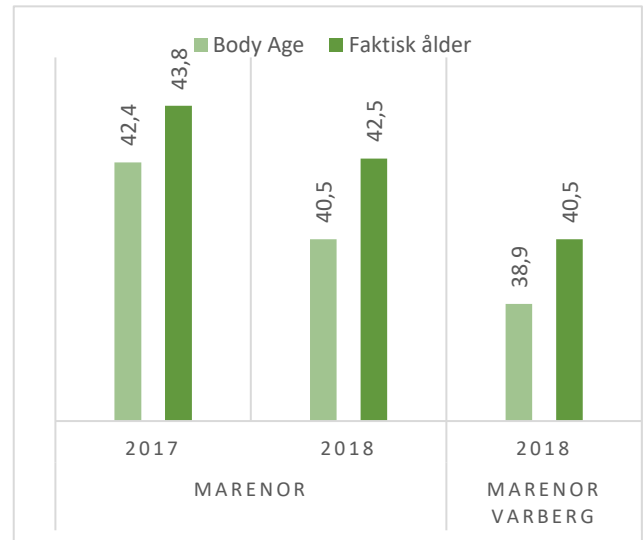
personer inom företaget som är viktiga för vårt hållbarhetsarbete och för vår personal. Bland annat har Insula Sverige anställt en ny HR-direktör samt HR-business partner i Marenor Varberg. Detta ger oss en möjlighet att jobba mer samlat med personalfrågor inom alla bolagen. Inom Marenor och Marenor Varberg anställdes dessutom nya platschefer på de olika anläggningarna samt ny hållbarhetsansvarig.

Hälsa

2018 har varit ett år fullt av utmaningar och med hög arbetsbelastning för många av de anställda, mycket beroende på det affärssystembyte som gjordes under 2018. I NMI-undersökningen som gjordes under året konstaterades att andelen anställda som upplever negativ stress på jobbet ökade under 2018 jämfört med 2017, vilket i många fall kan härledas till den högre arbetsbelastningen under året. Även frisknärvaron minskade något, från 95% till 94%, 2018 jämfört med 2017.

Vid hög arbetsbelastning är hälsoarbetet för personalen än viktigare. Vi kan med glädje se att det hälsoarbete som finns inom Marenor och Marenor Varberg ser ut att ge positiva effekter på vår personal. Under 2018 lyckades vi förbättra skillnaden mellan Body age och faktisk ålder i både Marenor och Marenor Varberg jämfört med föregående år. Dessutom har andelen ”Friskisar” ökat i alla företagen gentemot 2017 och inom Insula har vi i år 54% Friskisar jämfört med 50% förra året. Marenor Varberg sticker ut med sina 64% jämfört med 53% året före, vilket är positivt.

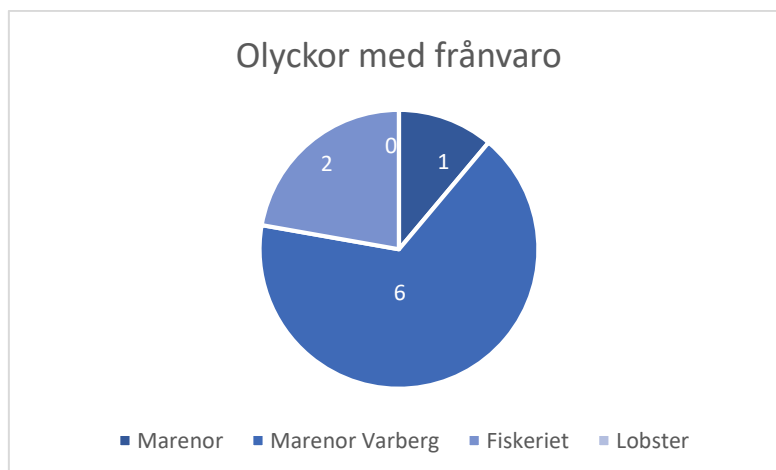
Även inom Fiskeriet och Lobster påbörjades ett inspirerande hälsoarbete under året.

Arbetsmiljö

En god arbetsmiljö är en förutsättning för att ha välmående medarbetare. En del i arbetsmiljöarbetet är att minska risken för skador och arbetsmiljöolyckor. För alla enheter finns skyddsombud, och skyddsronder görs kvartalsvis eller månadsvis för att upptäcka potentiella riskområden innan en skada sker. Inom Insula Sverige har vi i år haft 9 olyckor som har lett till frånvaro en eller flera dagar vilket är en mer än 2017. Under året har ett systematiskt förbättringsarbete (IPS - Insula Production System) implementerats och tagit fart med bland annat möten för daglig styrning. På dessa möten tas alla tillbud och skador som eventuellt har skett upp, vilket är ett sätt att öka medvetenheten och säkerställa att alla skador och tillbud utreds.

Inom Marenor och Marenor AB har arbetsmiljöarbetet under 2018 delats upp lokalt istället för att ha en central person som är ansvarig över arbetsmiljöarbetet vilket kan ge en bättre lokal förankring och bli mer anpassat för respektive verksamhet och därigenom ytterligare lyfta arbetsmiljöarbetet. Detta kommer även implementeras inom Fiskeriet och Lobster.

God arbetsmiljö handlar även om samhörighet och samarbete inom arbetsgruppen, vilket är ett område som ligger på ungefär samma nivå som förra året i den årliga NMI-undersökningen. Vi kan även se att motivationen bland våra medarbetare har ökat samt att medarbetarnas upplevelse av ledarskapet har fortsatt att öka, vilket vi ser som positivt. Det får inte förekomma någon form av diskriminering och Insula tolererar inga trakasserier. Vi kan tyvärr även i år se att det är personer som

har upplevt trakasserier eller känt sig felaktigt behandlad på jobbet. Ungefär hälften av de personer som har upplevt någon form av trakasserier eller felaktig behandling har anmält det, men det är fortfarande en del som inte anmäls. Under året har brevlådor för anonym anmälan satts upp för att alla ska kunna anmäla oegentligheter. Därigenom finns möjligheten att fler anmäler så det går att komma till rätta med problemen.

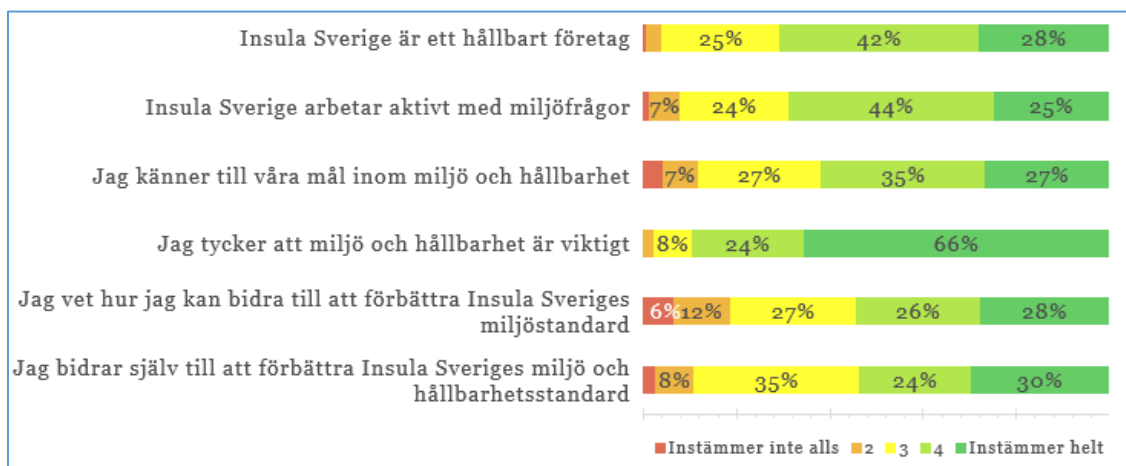
Jämställdhet

Fördelningen mellan män och kvinnor är relativt jämn inom de olika företagen i Insula Sverige med något fler män än kvinnor totalt sett. Ledningsgruppens sammansättning har förändrats något under året, vid årets slut var det 36% kvinnor och 64% män som satt i den breda ledningsgruppen (BLG) samt 33% kvinnor och 67% män i den exekutiva ledningsgruppen (ELG). Av de personer som har personalansvar inom Insula Sverige är 44% kvinnor.

Utbildning

Fördjupad kunskap inom olika områden tenderar att öka engagemanget och viljan att arbeta framåt i olika frågor. Under 2018 utfördes utbildningsinsatser inom bland annat Change Management, samt inom det nya affärssystemet då mycket fokus har legat på affärssystemsbudet under 2018.

Vid den årliga NMI-undersökning (Nöjd Medarbetar Index) som gjordes under året, ställdes i år frågor angående miljö och hållbarhet där 90% av de svarande anser att hållbarhet är viktigt. Däremot var det endast 50-60% som visste hur de kan bidra till att förbättra vårt hållbarhetsarbete samt vad vi har för miljömål. Under 2019 har vi därför som mål om att utbilda alla anställda inom miljö och hållbarhet för att ytterligare öka engagemanget inom hållbarhetsfrågor.

Fackförbund

I alla våra bolag finns olika fackförbund representerade, de två största fackförbunden är Livs och Unionen. Vi har aktiva fackklubbar i alla Marenors anläggningar, men har under 2018 inte haft några aktiva fackklubbar i Lobster eller Fiskeriet.

Samarbeten mellan Insula Sverige och aktörer i samhället

Vi tycker att det är viktigt att samverka med andra aktörer där vi verkar, eller inom samma bransch, för att tillsammans arbeta framåt mot både en ökad sjömatkonsumtion och en mer hållbar näring. Inom branschen är Insula en del av Fiskbranschens Riksförbund med aktiva poster i både styrelse och i redlighetsutskottet. Genom vårt medlemskap i organisationen KRAV har vi möjlighet att påverka

kommande regelutveckling inom områden som är viktiga både för KRAV och för Insula såsom hälsa, socialt ansvar och klimatpåverkan. Vi är också både medlemmar, och sitter i styrelsen, i Bohuskustens vattenvårdsförbund där frågor och ärenden om, i huvudsak, Bohusläns kustvatten, samordnas för att tillvarata både krav från tillsynsmyndighet och medlemmarnas intresse. Förbundet har sedan lång tid tillbaka gjort recipientkontroll av Bohuskusten där en av mätpunkterna (Byttelocket) ligger nära en av Marenors anläggningar i Kungshamn vilket ger oss värdefull information om vår miljöpåverkan.

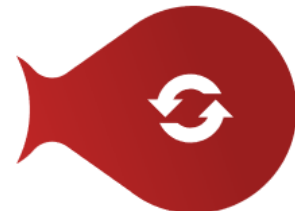

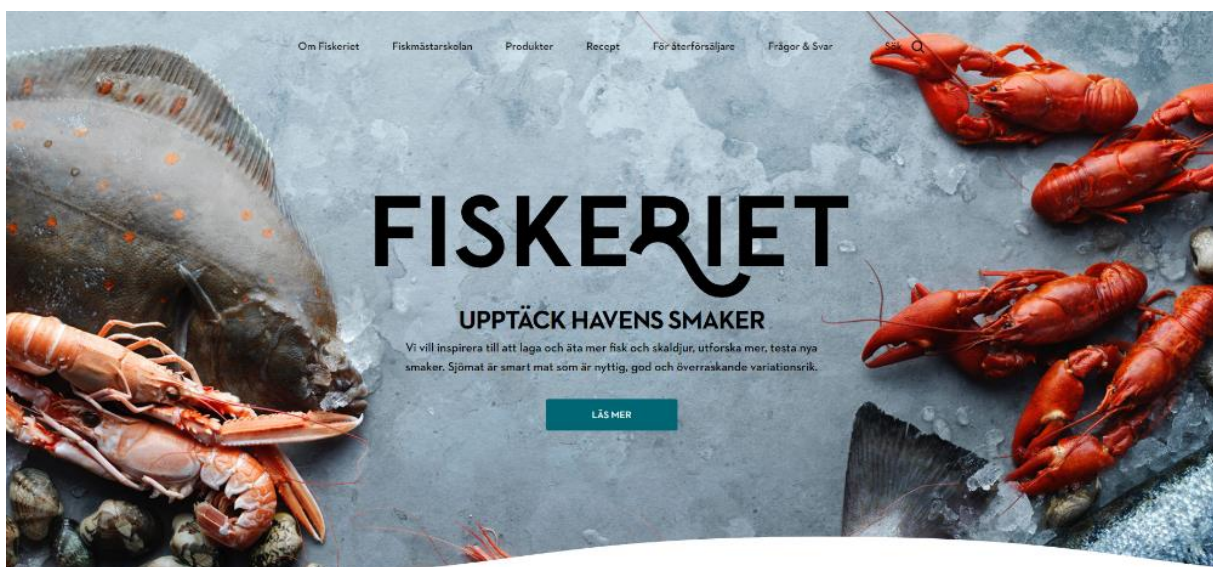
Under 2017 sponsrades ett flertal olika projekt inom olika områden så som idrottsföreningar, trafiksäkerhet och information till skolor. 2018 har det inom framförallt Marenor krävs ett stort internt fokus i samband med affärssystemsbudet, vilket har inneburit ett minskat antal engagemang. Fyra lokala projekt sponsrades under 2018. Vidare är Insula fortsatt med i Sotenäs symbioscentrum – ett industriellt aktivt nätverk för aktörer inom akademi, skola, offentlig sektor och för företag som skapar både innovationer, företagande, sysselsättning och utbildning. Även CSR Västsverige är ett viktigt nätverk inom kompetens, ansvar och som belyser det ansvar inom miljö, samhälle och människa som vi som företag har.

Hantering hos kund och konsument

Val av protein påverkar klimatet

Att olika former av kött och protein har olika stor miljöpåverkan vet vi om, och att byta ut kött med hög klimatpåverkan mot protein med lägre klimatpåverkan är ett bra sätt att minska den klimatpåverkan som kommer från den mat vi äter. I takt med den ökade klimatdebatten i samhället växer andelen som en eller flera dagar i veckan väljer bort kött⁵. Att välja fisk före rött kött är ett val som ger lägre klimatpåverkan, och är dessutom ett mer hälsosamt val. Det är återigen här Insulas vision ”En bättre värld genom kärlek till sjömat” kommer in i bilden. Genom att vi sätter sjömat på agendan kan vi bidra till en minskad koldioxidbelastning från den mat som vi konsumerar i Sverige. Även studier om foder och klimatpåverkan visar att sjömat är den kategori som ger lägst ekologiskt avtryck och som ger högst avkastning per kg foder i förhållande till fågel, gris och nöt⁶.

Källa: Mat-klimat-listan version 1.1, 2014

Under 2018 har *Sjöboden allt i fisk AB* bytt namn och heter nu *Fiskeriet Sverige AB*. Under 2019 lanseras varumärket med samma namn. Fiskeriet är ytterligare ett sätt för oss att bidra till att ännu mer fisk och sjömat kommer ut i fiskdiskarna i landet.

Konsumentavfall

Hur förpackningarna som kommer från Insula Sveriges produkter sorteras och återvinns efter konsumtion har betydelse för den totala miljöpåverkan våra produkter har. Denna del är till stor del kopplad till det första steget i vår process i val av förpackning, förpackningsmaterial och utformning av produkten, med samma utmaningar och mål.

Sortering och återvinning av förpackningar kan vi påverka dels genom vilket material som används i de förpackningar våra produkter packas i, men även i våra sorteringsanvisningar på förpackningarna. Genom tydliga källsorteringsanvisningar kan vi påverka konsumenter till att sortera på ett korrekt sätt. Som producenter av förpackningar är vi även skyldiga att se till att det finns insamlingssystem för de förpackningar vi släpper ut på marknaden, vilket vi gör i samarbete med TMR och FTI.

Väsentlighetsanalys

Vid bedömning av vilka områden som är väsentliga för Insula Sverige har hänsyn tagits till de intressenter som anses vara mest betydande för företaget samt de frågor som dessa intressenter anser är viktiga att Insula Sverige jobbar med eller står för. De frågor som setts som viktiga av flera intressenter har bedömts som väsentliga. Även de frågor som prioriteras i Insula Sverige hållbarhetsarbete har vägts in i bedömningen.

Vad de olika intressenterna anser vara viktiga frågor är baserat på vad de olika intressenterna ställer för krav på vår verksamhet samt frågor som ofta dyker upp i samtal med olika parter. Inför 2019 års hållbarhetsrapport kommer en mer detaljerad väsentlighetsanalys göras med mer kontakt med de identifierade intressenterna för att få en mer exakt bedömning.

Nedan visas de intressenter och frågor som varit en del i bedömningen av väsentligheter.

Intressent	Krav och förväntningar på Marenor
Kunder/konsumenter	KRAV/MSC/ASV, Material (plast), råvaror och ingredienser, återvinningsbarhet, etik- och antikorruption
Ägare/styrelse	Ekonomi, etik
Medarbetare	Arbetsmiljö, säkerhet, värderingar, jämställdhet, icke-diskriminering, företagskultur, miljö
NGO:s/ certifieringsorgan/ myndigheter	Efterlevnad av lagar/regler/krav, miljöpåverkan, kvalitet, livsmedelssäkerhet, arbetsmiljö
Lokalsamhälle	Arbetsstillfällen, miljöpåverkan (utsläpp/buller/lukt), symbioser
Leverantörer	Samarbete, inShape,
Insula Sverige	Utsläpp, material (plast), välmående personal, etik, Certifieringar

De områden som har bedömts som väsentliga för Insula Sverige är följande:

- Miljöpåverkan i form av utsläpp, energianvändning och vattenanvändning
- Materialval med plast i fokus
- Miljöcertifieringar
- Antikorruption och etik
- Välmående personal (arbetsmiljö, säkerhet, jämställdhet och icke-diskriminering)
- Symbioser och samarbeten med lokalsamhällen, leverantörer och andra företag.

Källor:

1. <https://www.livsmedelsverket.se/livsmedel-och-innehall/mat-och-dryck/fisk-och-skaldjur/https://www.livsmedelsverket.se/matvanor-halsa--miljo/miljo/miljosmarta-matval2/kott>
2. <https://www.amfori.org/resource/countries-risk-classification>
3. <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Matsvinn/>
4. www.renahav.nu
5. <https://www.wwf.se/pressmeddelande/wwfs-klimatbarometer-allt-fler-valjer-bort-flyg-och-kott-och-kvinnorna-gar-fore-3241404/>
6. <https://norskfisk.se/artiklar/sj%C3%B6matrapporten-2017/>